

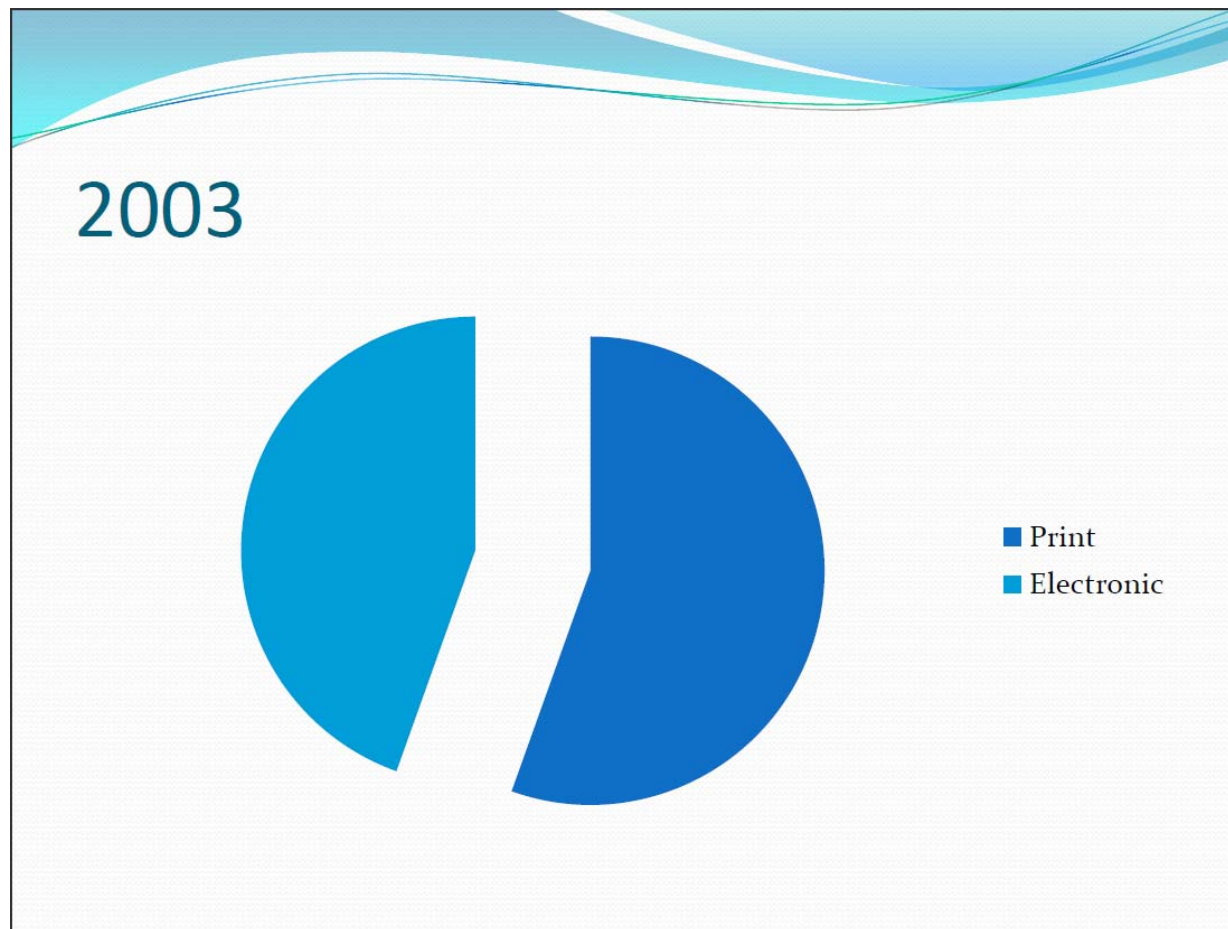
Aktuellt med Anna och Anders

Anna Lundén, samordnare BIBSAM-konsortiet
Anders Söderbäck, teknisk samordnare LIBRIS

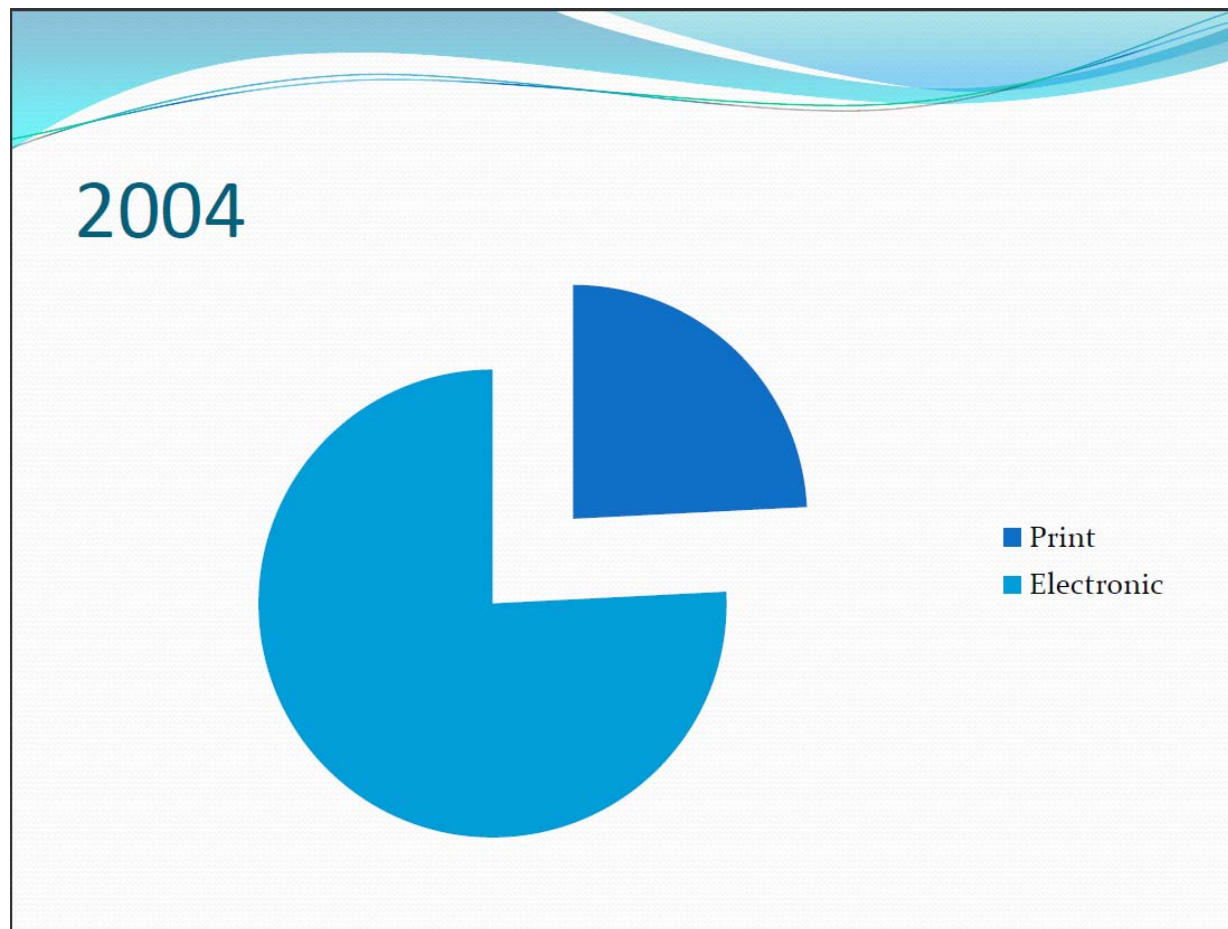
Hållpunkter

- Aktuellt 2008-10-13
 - Kaos eller kontroll
- Strategier mot kaos
- Aktuellt 2009-10-15
 - SFX till LIBRIS
 - Tekniska villkor I centrala licensavtal
 - Hantering av stora datamängder
 - Kontroll av globala dataflöden
- Slutsatser

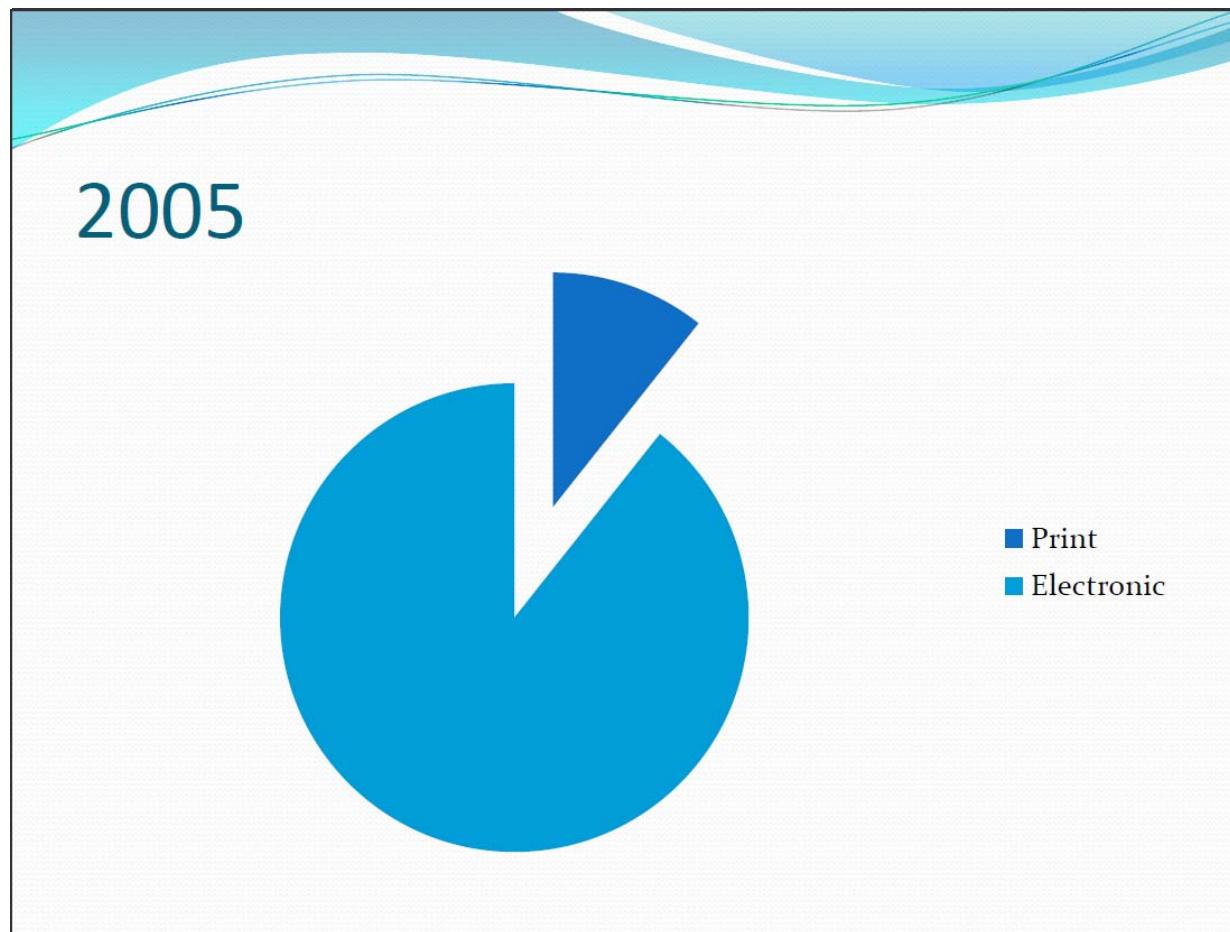
Kaos eller kontroll revisited

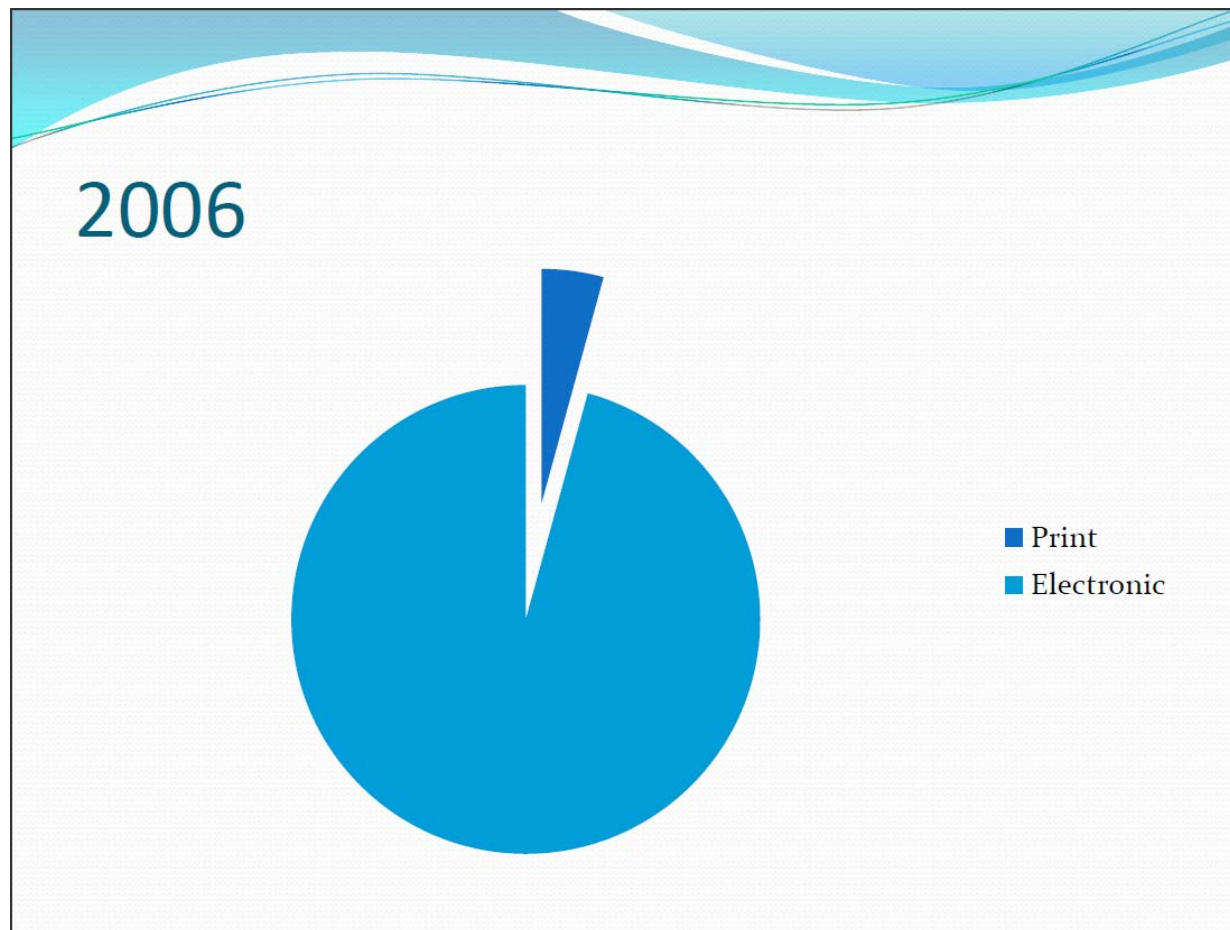
Kaos eller kontroll revisited

Kaos eller kontroll revisited

Kaos eller kontroll revisited

Kaos eller kontroll revisited

Vi kände oss tvungna att agera

- Förvärvsprocessen för biblioteken har blivit förändrad
- Från att tidigare ha köpt en vara förhandlar man om avtal för en tjänst
- Krävs kunskaper i licensfrågor och att kunna läsa avtalstexter
- Agenternas roll minskat, bibliotekarierna har direktkontakt med förlagen
- Organisationer skapade för de tryckta resurserna
- Kartläggning av arbetet med e-resurser

Kaos eller kontroll pt. II

4,2 miljoner nedladdningar av e-böcker och 3,2 miljoner lån av tryckta böcker

Forskningsbiblioteken har under de senaste åren ökat sina strategiska satsningar på inköp och hantering av elektroniska resurser. Under 2008 använde forskningsbiblioteken 72 procent av det totala förvärvsanslaget till inköp av databaser, elektroniska tidskrifter och e-böcker. Resultatet av de medvetna satsningarna är en ökad användning av elektroniskt material på lärosätena. År 2008 var antalet nedladdningar av e-böcker 1 miljon fler än antalet nya hemlån av tryckta böcker. Prognosen från 2007 som pekade mot ett trendbrott både när det gällde antalet lån och användningen av eböcker har infriats. År 2008 är en viktig brytpunkt då användningen av alla typer av elektroniska resurser ökat.

Källa: [SCB, Forskningsbiblioteken 2008. Mediebestånd, låneverksamhet, personal, driftskostnader m.m.](#)

s. 3

Kaos eller kontroll pt. II

Högskolorna satsar på inköp av e-resurser

[...] Högskolebiblioteken satsar på inköp av e-resurser för att öka tillgängligheten för studenter och forskare. Detta har resulterat i att 85 procent av periodikasamlingarna på högskolebiblioteken är digitala. Antalet e-bokstitlar har ökat från 1,1 miljoner år 2007 till 1,6 miljoner år 2008 på högskolebiblioteken. Det är en ökning med 45 procent under loppet av ett år.

Källa: [SCB, Forskningsbiblioteken 2008. Mediebestånd, låneverksamhet, personal, driftskostnader m.m.](#)

s. 4

Vi kände oss tvungna att agera

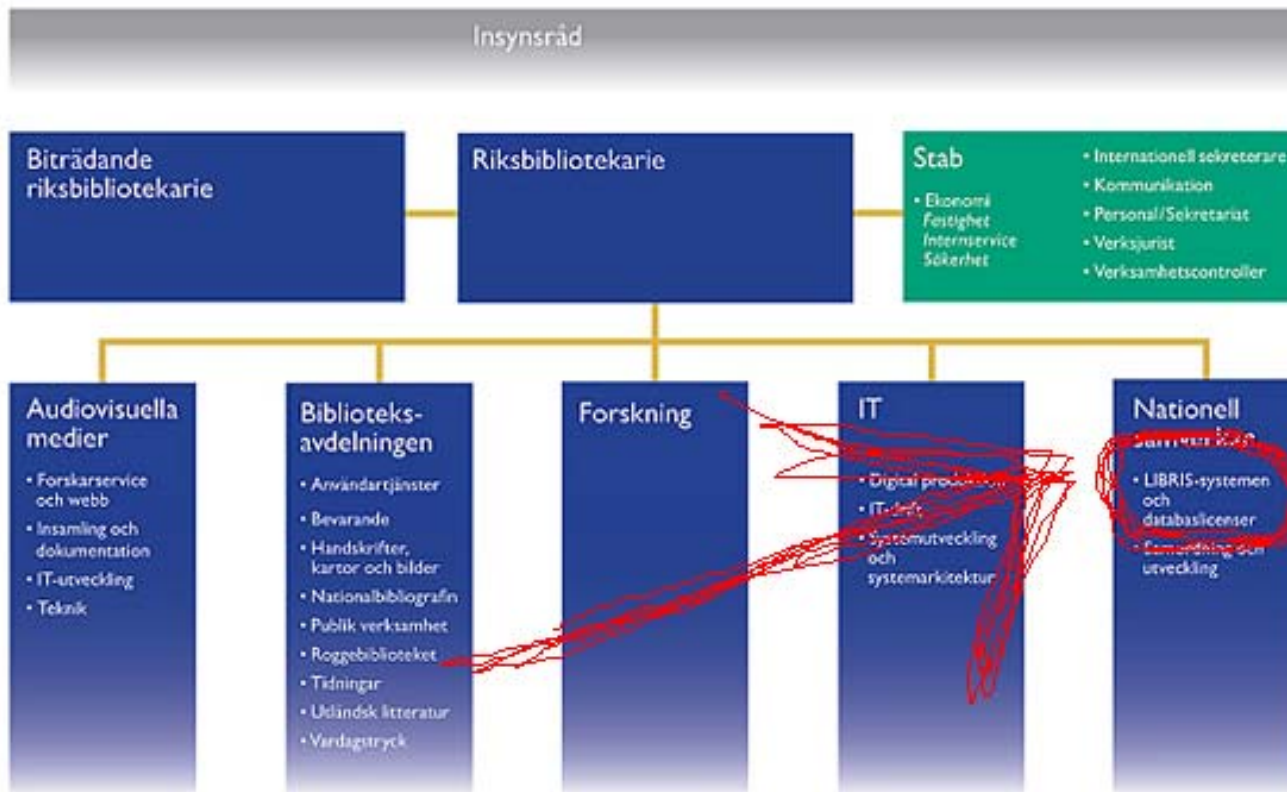
- Förvärvsprocessen för biblioteken har blivit förändrad
- Från att tidigare ha köpt en vara förhandlar man om avtal för en tjänst
- Krävs kunskaper i licensfrågor och att kunna läsa avtalstexter
- Agenternas roll har minskat, bibliotekarierna har direktkontakt med förlagen
- Organisationer skapade för de tryckta resurserna
- Kartläggning av arbetet med e-resurser

Vi kände oss tvungna att agera

- Förvärvsprocessen för biblioteken har blivit förändrad
- Från att tidigare ha köpt en vara förhandlar man om avtal för en tjänst
- Krävs kunskaper i licensfrågor och att kunna läsa avtalstexter
- Agenternas roll har minskat, bibliotekarierna har direktkontakt med förlagen
- Organisationer skapade för de tryckta resurserna
- Kartläggning av arbetet med e-resurser

(Tack till Karin G. och Wilhelm W.)

Enheten för LIBRIS-systemen och databaslicenser

Enheten för LIBRIS-systemen och databaslicenser

- Det sätt på vilket data hanteras i bibliografiska system har förändrats
 - Länkservrar, harvesting, API:er, fulltextindexering...
- Från att tidigare ha köpt en vara förhandlar man om avtal för en tjänst
 - Bättre kommunikation mellan licensförhandling och teknisk utveckling
- Krävs kunskaper i licensfrågor och att kunna läsa avtalstexter
 - Gäller även när det gäller teknisk utveckling
- Leverantörernas plattformars roll har minskat, slutanvändarna vill ha direktkontakt med materialet
- System /tekniska och bibliografiska skapade för de tryckta resurserna
 - Är i längden ohållbara för att hantera e-resurser/digitalt material
- Kartläggning av globala dataflöden blir enormt viktigt!

E-resurser/digitalt material

- Stora datamängder
- Föränderliga datamängder
- Avtalsresurser
- Open Access
- Digitalisering
- ...

- Spännande!

E-resurser/digitalt material

E-resurser/digitalt material

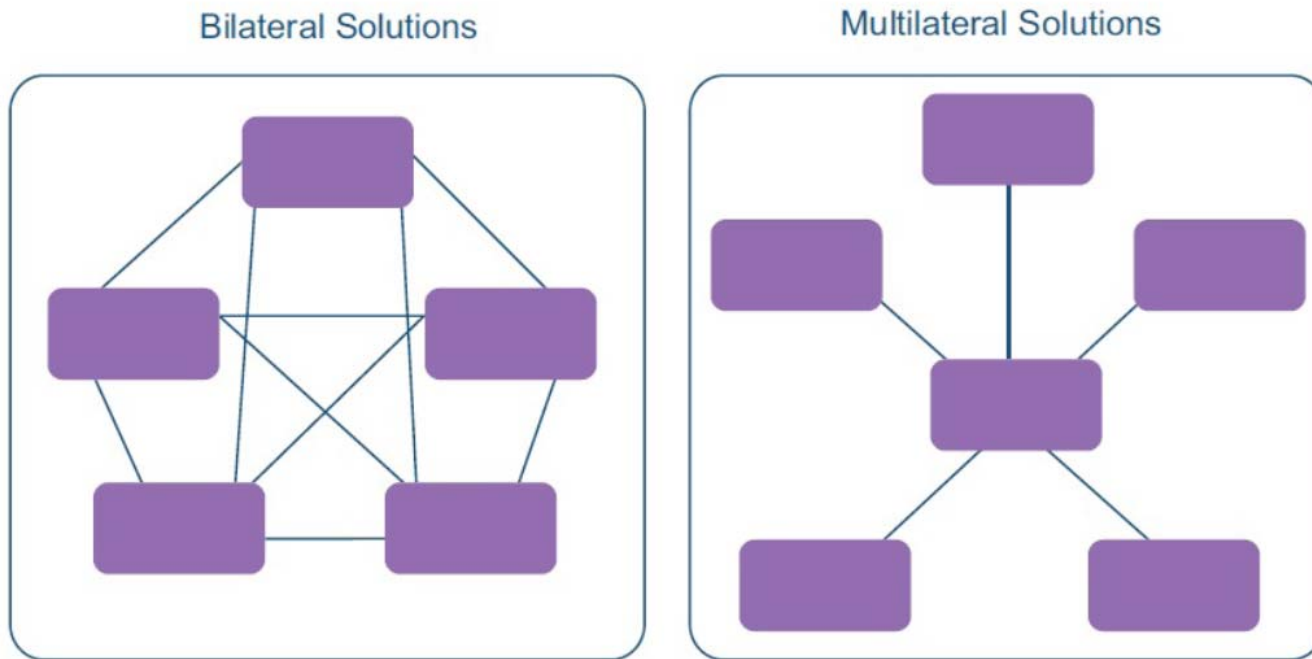
E-resurser/digitalt material

”Till detta resultat kan den ohyggliga massa böcker som bara växer och växer mycket väl komma att i hög grad bidra. Ty till slut kommer desorganisationen att bli nära nog oövervinnerlig. Den oändliga mängden författare kommer snart nog att utsätta dem alla för risken att falla i allmän glömska.”

- G. W. Leibniz, 1646 - 1716

Strategier mot kaos

FIGURE 1: USE OF MULTILATERAL SOLUTIONS

European interoperability framework

Interoperabilitet

”...if each of the interoperating partners adopts the same set of agreements for interoperability solutions, each of them can reap the benefits of a single solution that is developed once and fits the need of all.”

Interoperabilitet

- Bibliografiskt
- Tekniskt
- Avtalsmässigt

En dystopi

En dystopi

En dystopi

Kaos eller kontroll

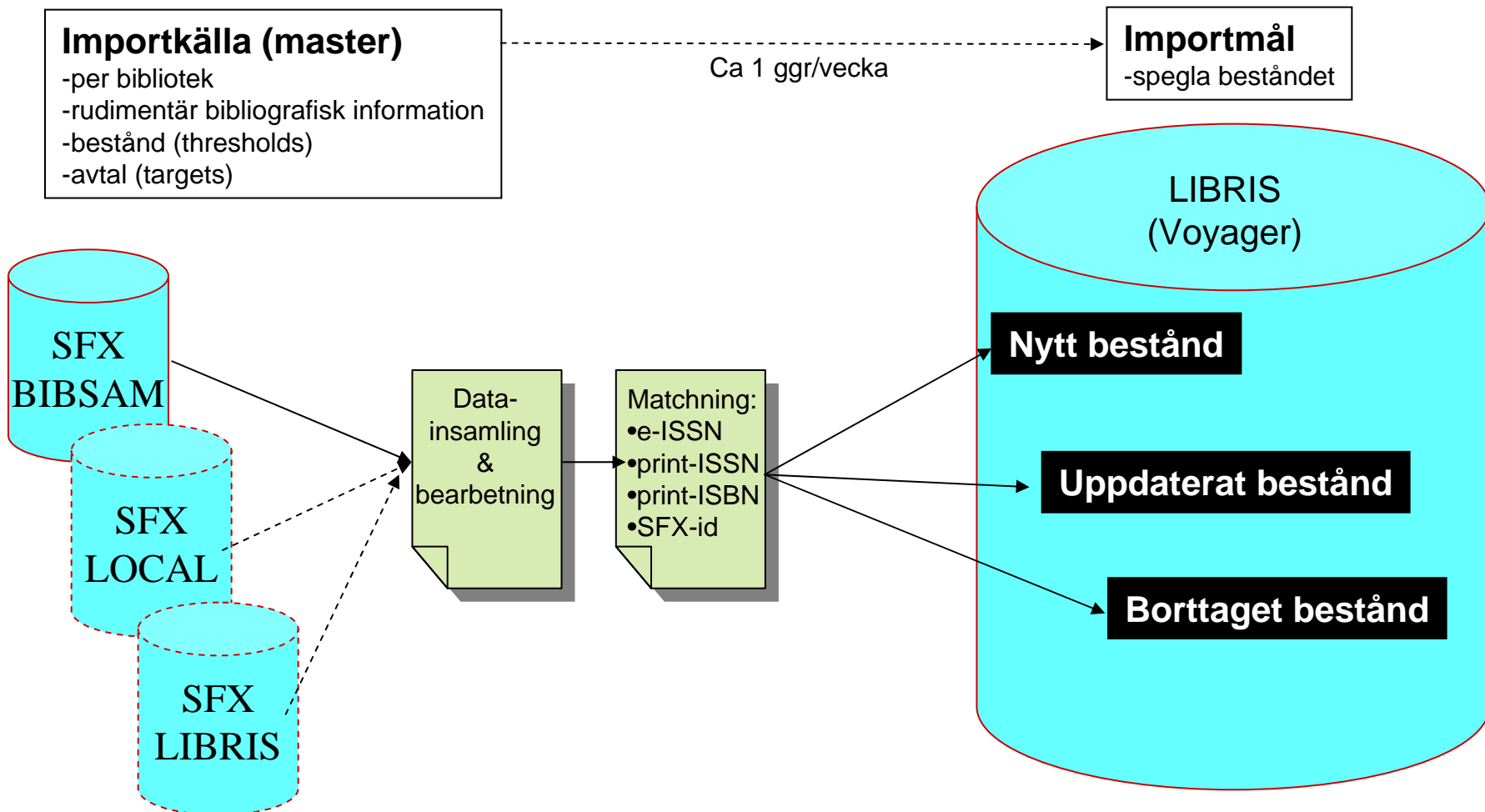
- Vem har kontrollen?
- På vems villkor skriver vi våra avtal?
- Hur får vi leverantörerna att arbeta för oss?

- Konkreta exempel på områden där vi kan ta kontrollen.
- (Vad gör vi på Enheten för LIBRIS-systemen och databaslicenser?)

Aktuellt 2009-10-15

- SFX till LIBRIS
- Tekniska villkor i centrala licensavtal
- Hantering av stora datamängder (SwePub, "databrunnar")
- Kontroll av globala dataflöden

SFX till LIBRIS

SFX till LIBRIS

[> Anpassa](#) > [Webbkarta](#)

sök på denna underwebb

LIBRIS

– nationella bibliotekssystem

- Om LIBRIS
- Aktuellt
- Söktjänster
- Katalogisering
- Programvara
- Beståndsregistrering
- Formathandbok
- ISBN-13 i LIBRIS
- E-resurser från SFX till LIBRIS
- Anslutna bibliotek**
- Avtalsbundna e-bokspaket 2009
- Fjärrlån
- Samsök
- Statistik
- Teknisk information
- Kontakta oss

[Katalogisering](#) > [E-resurser från...](#) > **Anslutna bibliotek**

Från SFX till LIBRIS - anslutna bibliotek

[Skriv ut](#)

- Almedalsbiblioteket, Digitala resurser ([Hqod](#))
- Blekinge Tekniska Högskola, Digitala resurser ([Bthd](#))
- Högskolan Dalarna, E-biblioteket ([HdE](#))
- Högskolan i Borås, Biblioteket, Digitala resurser ([Hibd](#))
- Högskolan i Halmstad, E-resurser ([Hald](#))
- Högskolan Väst, E-bibliotek ([Htue](#))
- Karlstads universitetsbibliotek, Digitala resurser ([Kdiq](#))
- Karolinska institutet, Universitetsbiblioteket, Digitala resurser ([Cdiq](#))
- Kungl. biblioteket, E-resurser ([Sdiq](#))
- Kungl. Tekniska högskolan, E-resurser ([Tdiq](#))
- Linköpings universitetsbibliotek, E-resurser ([LiUd](#))
- Mälardalens högskola, Digitala resurser ([Mdhd](#))
- Patent- och registreringsverket, E-resurser ([Pvd](#))
- SLU-biblioteken ([Jsid](#))
- Stockholms universitetsbibliotek, Digitala resurser ([Hdiq](#))
- Umeå universitetsbibliotek, Digitala resurser ([Qdiq](#))
- Örebro universitetsbibliotek, Digitala resurser ([Qdiq](#))

Senast uppdaterad: 2009-10-14
 Innehållsansvar: Christer Larsson, e-post: fornamn.efternamn@kb.se

[> Kontakta oss](#)

National Library of Sweden

SFX till LIBRIS

- 17 bibliotek just nu
- 97486 poster
- Fler bibliotek på ingång
- Kontinuerliga mindre städinsatser (dubletter m.m.)
- Större städinsatser 2009

Frågor:

- Bibliografisk kvalitet
- Fritt tillgängliga resurser
- Frånvaro av ISBN/ISSN

Tekniska villkor i centrala licensavtal

Rätt att spara ISI-data i bibliotekens egna publiceringsdatabaser

- *“TR grants the Client the rights to access the Thomson Reuters Scientific Web of Science Database, according to the Client’s entitlements, via the TR web services API (applications programming interface) for the purpose of extracting and posting the bibliographic data fields of the Web of Science records in a publically available institutional repository and/or internal institutional database. The bibliographic data made public may NOT include article abstracts, cited references, and author addresses. Individual bibliographic records derived from the TR database are restricted to only those papers authored by faculty or researchers affiliated with the Client. Data made available to the Client are restricted to the Client’s product entitlements. Rights of use are contingent upon continued subscription to the Web of Science. Any public display of Web of Science must make clear attribution of the Web of Science as the data source.”*

Tekniska villkor i centrala licensavtal

Vidareutveckling av användning av ISI-data:

- berika SwePubs/LIBRIS poster med citeringsdata från ISI.
- Det handlar om att anropa TRs API varje gång man hamnar på en SwePub-post för att få ut antalet citeringar 'on the fly'.
- Undviker uppdateringsproblematiken av citeringsdatan
- Pågående förhandling med TR – tekniskt förklarande jmf. med "Article Match Retrieval" <http://isiwebofknowledge.com/directlinks/amrfaq/>

Även kontakter med Scopus (som redan tillåter detta för Public Library of Science (PLoS) läs pressrelease i ämnet på:
<http://scholarlykitchen.sspnet.org/2009/09/22/plos-releases-article-level-usage-data/>)

Hantering av stora datamängder

- Samsök
- ERM
- SwePub
- "Databrunnar"

Hantering av stora datamängder - Samsök

Snabbsökning | Sök databas | Sök e-tidskrift | Metasökning

Sökning | Resultat

Snabbsökning

Enkel / Utökad

Skriv sökord:

Alla ämnen

Artiklar med abstracts

Samhällsvetenskap

Sök artiklar

Naturvetenskap

Källa: An A-Z of Food and Drink [0-19-280351-4]

Länka vidare till...

Fulltext

Fulltext via **Oxford Reference Online Premium Collection** **GO**

Bibliotekskataloger

Vad har KB - se i **Regina, Kungl. bibliotekets katalog** **GO**

Vad finns i andra bibliotek - välj katalog att söka vidare i

LIBRIS - Svenska forskningsbibliotek **GO**

Mer ...

Sök **denna publikation i en nätbokhandel**

Bokpris - Sverige/Sweden **GO**

Sök **information om författaren/utgivaren**

Nationalencyklopedin **GO**

Sök i **en sökmotor**

Google **GO**

sökord: An A-Z of Food and Drink

Översyn 2009, presenteras på SAMSA:s möte 17 november och i KB:s nationella referensgrupp 19 november.

Hantering av stora datamängder - ERM

The image shows a login interface for Verde e-Resource Management. The interface has a light green background with a darker green wave graphic. The Verde logo is on the left, and the text 'e-Resource Management' is on the right. Below the logo, there are two input fields: 'User Name:' with the text 'anders' and 'Password:'. To the right of the password field is a 'Login' button.

Hantering av stora datamängder - ERM

Hantering av stora datamängder - SwePub

- Poster från lärosätenas publiceringssystem
- Samarbetsprojekt UU, LiU, GU, LU & KB
- En nationell söktjänst integrerad med LIBRIS
- En nationell nod för den svenska vetenskapliga publiceringen

- Lansering den 26 november

Hantering av stora datamängder - "Databrunnar"

- Centralt lagrad metadata
- [Danmarks nationale databrønne for elektroniske materialer](#)
- Kommersiella leverantörer

- SwePub är i praktiken en databrunn

Kontroll av globala dataflöden

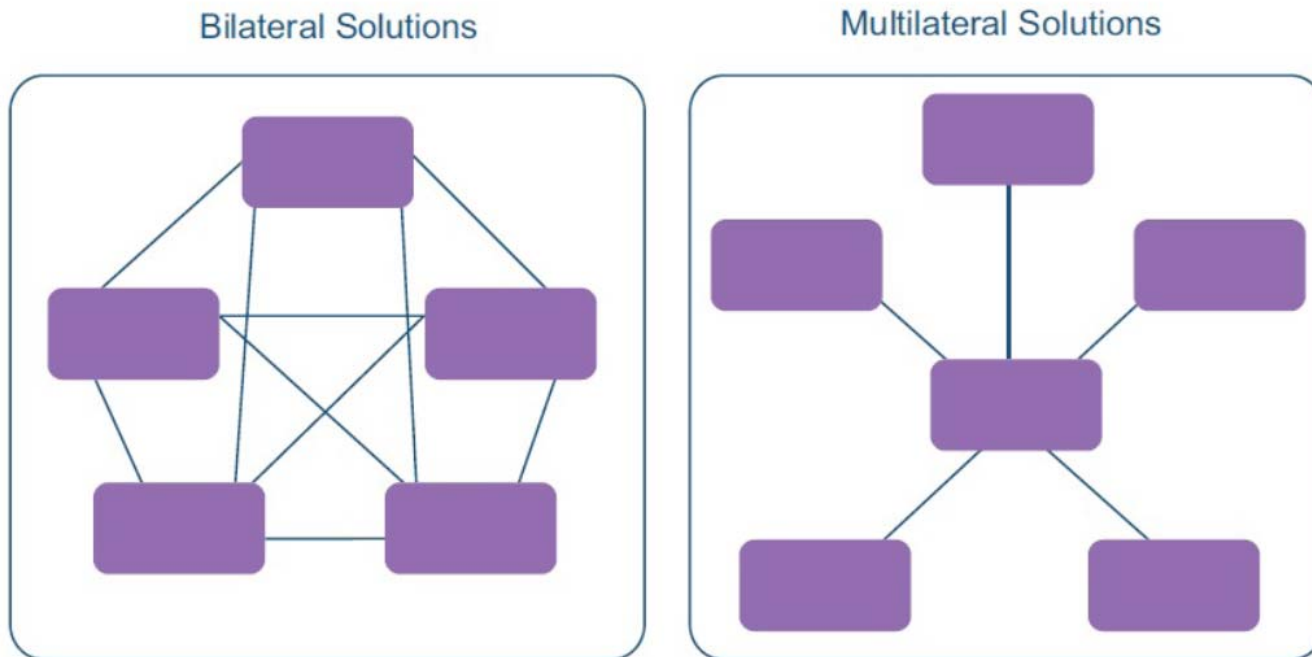

Kontroll av globala dataflöden

- KBart
 - ”develop and publish guidelines for best practice to effect smoother interaction between members of the knowledge base supply chain.”
 - <http://www.uksg.org/kbart>
- Kartläggning av hur våra leverantörer hanterar sina dataflöden.
 - Vi börjar med Springer...
- Bättre förståelse för globala dataflöden ger starkare förhandlingsposition gentemot förlagen

Multilaterala avtal

FIGURE 1: USE OF MULTILATERAL SOLUTIONS

European interoperability framework

Konsten att skriva bra avtal

Slutsatser 2008-10-13

Slutsatser

- Kompetensutveckling tar mycket tid
- Processerna hänger ihop
- Viktigt men svårt att integrera p- och e-arbetet
- Ständig omvärldsutveckling
- Ständig utveckling
- Nätverksarbete
- Organisationerna får inte bli statiska

Slutsatser

- Nödvändigt att kunna hantera stora dataflöden
- Interoperabilitet – standardisering – dataflöden under vår kontroll
- Att koppla samman teknik och licensförhandling ger vinster
- Samlad kompetens ger bättre avtal
- Arbetet är inte över...

Frågor..?